

ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ

Амортизатор – елемент страхувального ланцюга (поглинач енергії), який знижує до безпечної величини динамічне навантаження, що діє на тіло людини при зупинці його падіння;

безопорний простір – простір навколо (усередині) конструкції, спорудження тощо, де у зв'язку з відсутністю (недостатніми розмірами) простору для організації робочого місця, використовується спеціальна технологія виконання верхолазних робіт із застосуванням верхолазного спорядження й спеціального оснащення, при цьому, піднімання (спускання) працівника до робочого місця й робота на висоті здійснюються з використанням опорного каната;

безпечна відстань – найменша відстань між людиною і джерелом небезпечного і (або) шкідливого впливу, на якій цей вплив відсутній або не перевищує допустимого рівня;

верхолазне спорядження – спеціальне оснащення (опорні канати, затискачі, пристрої для спуску, засоби з'єднання, технологічне пристосування тощо), що використовується при підготовці робочого місця й виконанні робіт на висоті в безопорному просторі;

відтягнення – стрічкова петля, канат або металевий трос, призначений для зміщення опорного (страхувального) каната від місць можливого тертя з елементами будівлі, конструкції тощо під час виконання робіт на висоті, а також для позиціонування робочого місця осторонь від опор та кріплення;

вузол – спосіб з'єднання канатів (шнурів), стрічок, спосіб в'язання петель для закріплення канатів, іншого верхолазного спорядження й оснащення;

ділянка страхувального каната – відстань між двома сусідніми проміжними (основною та проміжною) опорами, до яких кріпиться страхувальний канат

запобіжний строп – елемент страхувальної системи (ланцюжок), призначений для з'єднання ПБ або ПЛ із опорою, кріпленням, верхолазним спорядженням;

засоби індивідуального захисту – засіб призначений для запобігання або зменшення дії небезпечних та (або) шкідливих виробничих факторів;

карабін – пристрій, призначений для приєднання засобів страхування до місць їх закріплення за опору, безпосереднього закріплення стропа, а також для приєднання (блокування) елементів верхолазного спорядження до опор та кріплення;

кріплення – сукупність основних (допоміжних) опор і засобів з'єднання, до яких кріпиться строп ПЛ, опорний або страхувальний канат;

опора – конструкція (споруда), елемент конструкції (споруди), до яких закріплюються працівники стропами запобіжних поясів, елементи засобів страхування, канати та елементи верхолазного спорядження;

опора основна – опора, що витримує навантаження 15 кН і більше;

опора допоміжна – опора, що витримує навантаження не менше 7 кН;

опорний (робочий) канат – плетений синтетичний шнур, що використовується для піднімання (спускання) працівника під час виконання робіт на висоті в безопорному просторі;

пояс запобіжний лямковий (далі – ПЛ) – засіб індивідуального захисту від падіння з висоти, призначений для підтримки людини під час роботи та в разі падіння;

пояс запобіжний безлямковий (далі – ПБ) – засіб індивідуального захисту, призначений для виконання функції тримання працівника на робочому місці під час виконання роботи на висоті, а також при підніманні (на щоглах, опорах повітряних ліній електропередач тощо) до робочого місця та спуску з нього;

пристрій для спускання по опорному канату – пристрій, призначений для здійснення керованого, з можливістю регулювання швидкості руху працівника по опорному канату та його зупинки на будь-якому етапі спускання;

пристрій для піднімання по опорному канату (затискач) – пристрій (механічні затискачі, вузли, що самозатягуються), що використовується для піднімання працівника (вантажу) по опорному канату;

протектор – пристосування, що використовується для захисту канатів від механічних або інших ушкоджень на перегибах конструкцій, гострих кромках та ін.;

роботи на висоті – роботи, що виконуються на висоті 1,3 м і більше від поверхні ґрунту, перекриття або робочого настилу, у тому числі з робочих платформ підйомників і механізмів, а також на відстані менше 2 м від неогороджених перепадів на висоті 1,3 м і більше; основним засобом індивідуального захисту під час виконання робіт є запобіжний пояс ПЛ або ПБ;

роботи верхолазні – роботи, що виконуються безпосередньо з елементів конструкцій, обладнання або з монтажних пристосувань, тимчасових драбин, трапів, установлених на конструкціях, робочих платформ підйомників і механізмів, у безопорному просторі тощо на висоті 5 м і більше від поверхні ґрунту, перекриття або робочого настилу; основним засобом індивідуального захисту під час виконання верхолазних робіт є запобіжний пояс ПЛ;

робоче сидіння – підвісне сидіння, з'єднане з пристроєм для спуску по опорному канату, з якого працівник виконує роботу на висоті в безопорному просторі;

самостраховка – комплекс заходів, що гарантують захист працівника від падіння з висоти або його утримання в разі падіння. Забезпечується за допомогою страхувальних засобів працівником самостійно;

страховка – комплекс заходів, що гарантують захист працівника від падіння з висоти або його утримання в разі падіння. Забезпечується за допомогою страхувального канату та страхувальних засобів. Розрізняють *верхню* та *нижню* страховку:

верхня страховка – страховка, при якій працівник не піднімається вище опори (карабіна або страхувального пристрою), за яку закріплений страхувальний канат. Забезпечує максимальну безпеку, тому що при верхній страховці виключені динамічні навантаження при зриві як на тіло рятувальника, так і на весь страхувальний ланцюг;

нижня страховка – страховка, при якій працівник піднімається вище опори, за яку закріплений страхувальний канат. При підйомі з нижньою страховкою працівник повинен самостійно організовувати точки (опори) страховки. При роботі з нижньою страховкою існує ймовірність падіння рятувальника, що приведе до динамічного навантаження як на тіло рятувальника, так і на страхувальний ланцюг. Тому всі роботи з нижньою страховкою необхідно проводити з використанням динамічного канату та амортизаторів;

страхувальний ланцюг – з'єднані між собою в певній послідовності страхувальні засоби й верхолазне спорядження, призначені для забезпечення безпеки працівника під час виконання роботи на висоті й тримання його після зупинки падіння;

страхувальний канат – синтетичний канат, призначений для страхування (тримання) працівника (працівників) від падіння з висоти;

страхувальні засоби – запобіжні пояси ПЛ та ПБ, елементи верхолазного спорядження, що використовуються для безпечного виконання висотно-верхолазних робіт;

фактор падіння – відношення висоти падіння до довжини страхувального канату (стропа), які тримають працівника у випадку його падіння.